

DECIZIE

12 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de Baran Anatolie, reprezentat de avocatul Gamurari Victoria,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Niculiță Ion împotriva lui Baran Anatolie cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, prin care a fost respinsă cererea lui Baran Anatolie cu privire la repunerea apelului în termen și restituită cererii de apel ca fiind depusă în afara termenul legal,

c o n s t a t ă:

La 25 iulie 2012, Niculiță Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Baran Anatolie cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 30 iulie 2010 a încheiat cu Baran Anatolie un contract de împrumut, autentificat notarial cu nr. 4605, prin care i-a împrumutat ultimului suma de 2 700 Euro echivalentul a 43 350 lei pe un termen de 3 luni, până la 30 octombrie 2010, cu o dobândă lunară de 10 %.

Conform prevederilor pct. 5 al contractului au convenit că în cazul reținerii achitării împrumutului în termenul indicat, Baran Anatolie va fi obligat să plătească suma împrumutată și o penalitate în mărime de 10% din suma împrumutată pentru fiecare lună de întârziere.

Menționează că deși termenul de restituire a împrumutului a expirat încă la 30 octombrie 2010, Baran Anatolie cunoscând despre existența datoriilor și necesitatea achitării împrumutului, refuză benevol să-și execute obligațiunile de restituire a împrumutului.

Susține că în scopul soluționării litigiului pe cale extrajudiciare la 06 iunie 2012, a înaintat pârâtului o pretenție prin care i-a solicitat achitarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere în sumă totală de 8 640 euro, în termen de 15 zile, însă careva măsuri în acest sens nu au fost întreprinse.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. 867, 879, 871, 872 Cod civil.

Solicită, Niculiță Ion încasarea din contul lui Baran Anatolie în beneficiul său a datoriei în sumă de 2 700 euro, dobânzii de întârziere conform art. 585, 619 Cod civil în sumă de 810 euro și a penalității în sumă de 5 400 euro, iar în total încasarea sumei de 8 910 euro.

În cadrul dezbaterilor judiciare Niculiță Ion concretizându-și cerințele înaintate a solicitat încasarea din contul lui Baran Anatolie în beneficiul său a datoriei în sumă de 2 700 euro, dobânzii de întârziere conform art. 585, 619 Cod civil în sumă de 810 euro și a penalității în mărime a câte 2% lunar pentru perioada de timp 30 octombrie 2010 - octombrie 2010, ceea ce constituie în total 48 % din suma de 12 956 euro din suma împrumutului de 2 700 euro și încasarea cheltuielilor de judecată, inclusiv pentru plata taxei de stat în sumă de 2 235,03 lei și cheltuielile pentru publicarea citației în revista „Monitorul oficial” în sumă de 102 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Basarabeasca din 11 octombrie 2012, acțiunea a fost admisă integral, fiind încasat din contul lui Baran Anatolie în beneficiul lui Niculiță Ion, datoria în sumă de 2 700 euro, dobânda de întârziere în sumă de 810 euro, dobânda de întârziere în sumă de 1 296 euro și cheltuielile pentru achitarea taxei de stat în sumă de 2 235,03 lei și alte costuri și cheltuieli în sumă de 102 lei, totodată fiind dispus că în cazul neexecutării hotărârii în termen de 90 de zile de la data devenirii hotărârii definitive, de la debitor, chiar și în lipsa vinovăției se va percepe o dobândă de întârziere conform art. 619 Cod civil.

La data de 16 august 2016, Baran Anatolie, reprezentat de avocatul Gamurari Victoria a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță. Totodată Baran Anatolie a solicitat repunerea în termen a apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, a fost respinsă cererea lui Baran Anatolie privind repunerea apelului în termen și restituită cererea de apel depusă de Baran Anatolie ca fiind depusă în afara termenului legal.

La data de 16 ianuarie 2017, Baran Anatolie, reprezentat de avocatul Gamurari Victoria a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea apelului casarea încheierii instanței de apel cu soluționarea prin decizia a problemei în fond.

În motivarea recursului a invocat că nu a cunoscut despre existența dosarului în speță pe rolul instanței și nu a recepționat nici o citație în acest sens, fapt confirmat și prin scrisorile reîntoarse instanței cu mențiunea că este plecat peste hotarele țării, iar despre hotărârea primei instanței a cunoscut la data de 27 iulie 2016, prin intermediul mamei sale Maxim Eudochia care-i reprezintă interesele în baza procurii eliberate la 15 august 2014 de către Notarul Public Pascari Chiril, valabilă pe un termen de 3 ani, fapt ce rezultă și din cererea din 25 iulie 2016, ceea ce se conține la dosar prin care a solicitat eliberarea copieii hotărârii primei instanțe și în care se conține mențiunea efectuată de Maxim Eudochia precum că a primit copia hotărârii (f. d. 37).

Menționează că reieșind din prevederile art. 362 alin. (1) CPC, termenul de contestare a hotărârii primei instanțe este de 20 din momentul luării cunoștință de hotărâre, adică din 27 iulie 2016, respectiv apelul a fost depus în interiorul termenului legal.

Mai indică recurentul că deși materialele cauzei conțin dovada primirii copieii hotărârii la 19 august 2014, înscrisul respectiv nu constituie temei de a considera că anume de la această dată curge termenul de atac, deoarece dânsul nu mai locuiește pe

adresa indicată în cererea de chemare în judecată, adresa respectivă fiind a fostei sale soții, care și continuă să locuiască pe această dată.

Totodată, consideră că citarea publică este superficială și nu confirmă dovada citării legale, mai mult că conform art. 108 CPC, citarea publică se face în cazul în care nu este cunoscută adresa de domiciliu al părții, pe când la caz adresa este cunoscută.

Relatează că reclamantul urma să confirme că a făcut tot posibilul de a găsi pârâtul, inclusiv de a prezenta extras din Registrul de stat privind domiciliul persoanei, sau de a solicita eliberarea unui astfel de extras prin intermediul instanței și doar după confirmarea faptului că au fost întreprinse toate acțiunile de căutare a domiciliului său putea fi dispusă citarea publică.

Totodată, consideră recurentul că i-a fost încălcat și dreptul la apărare deoarece instanța, constatând necesitatea dispunerii citării publice urma să solicite CNAJGD desemnarea unui avocat potrivit art. 77 lit. a) CPC, prevederile căruia nu sunt alternative.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

După cum denotă din actele cauzei copia încheierii instanței de apel din 22 noiembrie 2016 a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la data de 28 decembrie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la dosar (f. d. 63), însă careva date ce ar confirma și recepționarea acesteia de către destinatari, materialele cauzei nu conțin.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 16 ianuarie 2017, împotriva încheierii instanței de apel din 22 noiembrie 2016, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

La caz se constată că prin încheierea din 22 noiembrie 2016, Curtea de Apel Chișinău a dispus respingerea cererii lui Baran Anatolie cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, restituindu-i cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal, întemeindu-și concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f. d. 60-62).

Instanța de recurs reține că concluziile instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către Baran Anatolie în afara termenului legal și refuzul repunerii în termen a apelului sunt justificate.

Conform art. 362 alin. (1) CPC (în vigoare la data pronunțării hotărârii), termenul de declarare a apelului este de 20 zile de la data comunicării hotărârii motivate, dacă legea organică nu dispune altfel.

După cum denotă actele dosarului, hotărârea Judecătoriei Basarabeasca prin care a fost admisă acțiunea înaintată de Niculiță Ion și încasat din contul lui Baran Anatolie în beneficiul lui Niculiță Ion suma de 4 806 euro inclusiv datoria la împrumut, dobânda și dobânda de întârziere și cheltuielile de judecată în sumă de 2 337,03 lei a fost emisă și pronunțată la 11 octombrie 2012 (f. d. 27-28).

La fel, înscrisurile dosarului atestă că întrucât la examinarea cauzei în prima instanță Baran Anatolie nu a fost prezent, instanța a întreprins măsurile necesare și prin scrisoarea nr. 944 din 26 octombrie 2012, a expediat în adresa lui Baran Anatolie copia hotărârii pentru cunoștință (f. d. 31), însă aceasta nu a fost înmănată, din motivul nereclamării de către Baran Anatolie, fiind returnată instanței iar ca motiv fiind indicat că destinatarul este plecat peste hotarele țării (f. d. 33-34).

În același timp, materialele dosarului conțin dovada de primire semnată de Baran Alexandru prin care se confirmă că copia hotărârii din 11 octombrie 2012 a fost înmănată semnatarului la data de 19 august 2014 (f. d. 26).

Cu toate acestea, însă cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe din 11 octombrie 2012 a fost depusă de către Baran Anatolie, reprezentat de avocatul Gamurari Victoria, doar la data de 16 august 2016, respectiv cu încălcarea esențială a termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC.

Este de menționat că în justificarea depunerii apelului împotriva hotărârii Judecătoriei Basarabeasca din 11 octombrie 2012 doar la data de 16 august 2016, apelantul a invocat că despre existența hotărârii primei instanțe a aflat la 27 iulie 2016, prin intermediul mamei sale Maxim Evdochia care în temeiul procurii eliberată de el la 15 august 2014, a depus o cerere în acest sens în prima instanță solicitând eliberarea copiei hotărârii.

Însă, având în vedere că materialele cauzei conțin dovada de primire din care rezultă că Baran Anatolie a primit copia hotărârii din 11 octombrie 2012 la data de 19 august 2014, se constată drept corectă aprecierea de către instanța de apel a susținerilor invocate în acest sens în dezavantajul apelantului.

În contextul celor expuse mai sus și prin prisma normei enunțate, instanța de recurs constată ca întemeiată reținerea instanței de apel cu privire la încălcarea de către Baran Anatolie a termenului de declarare a apelului, în condițiile în care de la data primirii copiei hotărârii judecătorești și până la depunerea cererii de apel au expirat aproximativ 2 ani,

Pe cale de consecință, instanța de recurs consideră ca întemeiată și soluția instanței de apel cu privire la respingerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului or, Baran Anatolie nu a făcut, prin probe întemeiate, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

Pe când, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probe ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Așadar, având în vedere această normă juridică se constată că Baran Anatolie, odată cu depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe nu a făcut, prin probe incontestabile, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul

termenului prevăzut de lege, or afirmațiile recurentului precum că a luat cunoștință cu hotărârea primei instanțe din 11 octombrie 2012, la data de 27 iulie 2016, când mama sa Maxim Evdochia a solicitat Judecătoriei Basarabeasca eliberarea copiei hotărârii, nu justifică omiterea termenului de depunere a cererii de apel împotriva hotărârii din 11 octombrie 2012, deoarece înscrisurile se prezentate în acest sens, așa cum a reținut și instanța de apel, nu confirmă imposibilitatea acestuia de a-și realiza dreptul său la îndeplinirea actelor procedurale pe parcursul a 2 ani.

Respectiv, prin înaintarea apelului la data de 16 august 2016, recurentul și-a exercitat dreptul său cu încălcarea termenului legal, care de natură atrage decăderea dreptului de a exercita calea de atac a apelului și să justifice în speță, admiterea excepției tardivității apelului și în consecință, atrage restituirea acestuia ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripție.

Sub acest aspect, instanța de recurs apreciază critic invocările recurentului cu referire la faptul că nu mai locuiește pe adresa indicată în cererea de chemare în judecată, fapt ce se confirmă și prin scrisorile reîntoarse instanței în care se indică că dânsul este plecat peste hotarele țării.

Deoarece, actele cauzei atestă că adresa pârâtului Baran Anatolie în cererea de chemare în judecată s. Abaclia, str. Florilor 2, raionul Basarabeasca corespunde cu adresa acestuia indicată în contractului de împrumut al banilor nr. 4605 din 30 iulie 2010 (f.d. 6) or, prin prisma prevederilor art. 107 CPC, dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul este obligat să comunice instanței, prin cerere, noua adresă, iar părții adverse prin scrisoare recomandată, a cărei recipisă se depune la dosar o dată cu cererea. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră înmănată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește acolo.

În acest context al analizei, instanța de recurs consideră că la caz soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De altfel, reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurentul sunt nejustificate,

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Baran Anatolie, reprezentat de avocatul Gamurari Victoria.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Niculiță Ion împotriva lui Baran Anatolie cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Tamara Chișca-Doneva